

Pametna županija

Zagrebačka županija donijela je prije tri godine Strategiju razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije i nazvala je Pametna županija 2023. Cilj te Strategije je podizanje kvalitete života stanovnika i konkurentnosti gospodarstva te podizanje učinkovitosti javne uprave u Županiji, provedbom digitalne transformacije.

Objavio Zvonko Pavić - 22./11/2020.

Primjena novih tehnologija (dronova) u poljoprivredi Zagrebačke županije. Foto: Zagrebačka županija

Strategija Zagrebačke županije – pametne županije definirala je niz projekata čijom provedbom je započeta gradnja infrastrukture koja će omogućiti implementaciju pametnih rješenja na cijelom njenom području, u svakom gradu, naselju i – selu.

Zagrebačka županija donijela je prije tri godine Strategiju razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije i nazvala je Pametna županija 2023. **Cilj te Strategije je** podizanje kvalitete života stanovnika i konkurentnosti gospodarstva te podizanje učinkovitosti javne uprave u Županiji, provedbom digitalne transformacije. **Strategija je** zamišljena kao svojevrsni kontekst koji će u svakom pojedinom slučaju primjene omogućiti bolji odabir projekata i aktivnosti, ovisno o dostupnosti

razvojnih fondova iz kojih će se sve to financirati. **Strategija se usredotočila na razvoj preduvjeta koji će omogućiti digitalnu transformaciju.** „Prvi preduvjet je umrežavanje prostora informacijskom infrastrukturom te gradnja usluga na temelju javno dostupnih i preciznih podataka putem kojih će se postići **bolja komunikacija** – kako između same županije i njenih građana, tako i tvrtki te svih ostalih dionika koji djeluju na našem prostoru“, kaže **Josip Kraljičković**, pročelnik za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, **inicijator** Strategije Zagrebačke županije – pametne županije. Ta strategija definirala je niz projekata čijom provedbom je započeta gradnja infrastrukture koja će omogućiti implementaciju pametnih rješenja. Navest ćemo ih ovdje nekoliko.

Josip Kraljičković, pročelnik za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije. Foto: Zagrebačka županija

Pametna infrastruktura i ekologija

Jedan od najvažnijih projekata je Program razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa, što je do sada provodi u tri grada (Sveta Nedelja, Ivanić Grad, Zaprešić), a Županija je financirala projektnu dokumentaciju. Prošle godine dovršen je i Sustav za upravljanje natječajima, ePrijava, čime je omogućena potpuno digitalizirana prijava na sve natječaje svim korisnicima potpora Zagrebačke županije. Usto, kroz zajednički projekt **eINVOICING** for Croatian Public Authorities (eICPA), Zagrebačka županija

uvela je zaprimanje e-računa i prije zakonske obveze, te je prilagodila svoje računovodstvene programe za prihvat i obradu e-računa. Usto, u Zagrebačkoj županiji postavljeno je 28 e-punionica i 28 pametnih klupa. Županija financijski pomaže i izradu Strategija pametnih gradova te provedbu projekata pametnih gradova. **Do sada je šest gradova s njenog područja izradilo vlastite Strategije pametnog grada.** Provodi se i projekt WiFi 4 Smart Green Ring, putem kojeg se u jedinicama lokalne samouprave u županiji postavljaju pristupne točke za bežično povezivanje s internetom. **„Do sada je sedamnaest sela mjesta i gradova u županiji iskoristilo tu mogućnost,** a Županija je za ovaj projekt izdvojila gotovo milijun i pol kuna sufinanciranja”, kaže Kraljičković. (Kad gledamo cijelu Hrvatsku, od 2018. do 2020. godine 83% hrvatskih jedinica lokalne samouprave dobilo je vaučere (426 komada) programa WiFi4Eu u iznosu od 15 tisuća eura.) Zagrebačka županija provodi i pilot projekt „Pametna poljoprivreda u Zagrebačkoj županiji – primjena preciznog vinogradarstva” te projekt „Regionalni centar kompetentnosti u strukovnom obrazovanju u strojarstvu – Industrija 4.0.” Vrijednost tog projekta je 99,94 milijuna kuna, od čega je 80 milijuna kuna bespovratnih sredstava iz EU fondova, dok će preostali iznos osigurati Zagrebačka županija. U provedbi je i projekt COMMAND d (zapovjedni i operativni mehanizam više sektorske analize ključnih podataka o katastrofama) koji se financira iz Europskog mehanizma civilne zaštite. Cilj projekta je unaprijeđenje otkrivanja, praćenja i reagiranja na katastrofe. Najnoviji pametni projekt u Zagrebačkoj županiji je projekt City Storage and Sector Coupling Lab (CSSC LAB), odobren u srpnju 2020. godine, a financira se iz programa Interreg Dunav 2014.-2020. u kojem je REGEA vodeći partner, a Zagrebačka županija je projektni partner zajedno sa još 15 projektnih partnera iz 10 zemalja šireg europskog područja. Primarni cilj tog projekta je povećanje energetske učinkovitosti, smanjenje emisija stakleničkih plinova te troškova za grijanje i pripremu potrošnje tople vode te testiranje napredne primjene obnovljivih izvora energije. Što se tiče interne transformacije, Zagrebačka županija sve više koristi alate i tehnologije koje omogućavaju brži i transparentniji rad kako unutar svog sustava tako i prema vanjskim korisnicima.

I preko granice

Kad je u pitanju provedba projekata pametne županije i digitalne transformacije lokalne samouprave te djelatnosti koje se mogu podvesti pod ostvarenje inicijative pametna sela, Zagrebačka županija je ostvarila i jednu prekograničnu suradnju, kroz projekt nazvan *In cultura veritas*, u kojem je vodeći partner, a provodi se u okviru Programa suradnje Interreg V-A Slovenija-Hrvatska. U tom projektu, osim

Zagrebačke županije, sudjeluju još dva partnera iz Hrvatske: Muzejski dokumentacijski centar i Udruga hrvatskih putničkih agencija, a slovenski partneri u projektu su Razvojna agencija Sotla, Občina Šmarje pri Jelšah i Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije-Kmetijsko gozdarski zavod Maribor. **Glavni cilj projekta je** doprinijeti atraktivnosti, posjećenosti i zaštiti kulturne baštine te povećanje gospodarske aktivnosti proizvođača tog područja kroz razvoj nove održive prekogranične turističke destinacije. Jedan od rezultata tog projekta je digitalni centralizirani katalog Vinskih cesta Zagrebačke županije.

Primjena novih tehnologija (dronova) u poljoprivredi Zagrebačke županije. Foto: Zagrebačka županija

Pametno i zeleno

„Upravo izrađujemo Plan razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027.,

unutar kojeg je definiran **strateški cilj** Zelena županija – čiji se razvoj temelji na ekološkoj i inovativnoj proizvodnji hrane i razvoju pametnih sela. U cilju provedbe tog prioriteta planirana je provedba mjere Umrežavanje dionika ruralnog razvoja uz primjenu digitalnih alata i socijalnih inovacija koja ima za **cilj povećanje suradnje ključnih dionika** ruralnog razvoja s ciljem poticanja razvoja sela optimalnim korištenjem lokalnih resursa, potpomognutih usvajanjem novih znanja, razvojem inovativnih rješenja, korištenjem digitalnih alata te socijalnim inovacijama”, dodaje Kraljičković. Nadalje, unutar mjere Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima, planira se izgradnja i opremanje logističko-distributivnih centara za poljoprivredne i šumske proizvode, izgradnja, adaptacija, sanacija i opremanje infrastrukturnih objekata različite namjene na ruralnom području. Na kraju, provedbom mjere Razvoj pametne poljoprivrede, odnosno razvojem i primjenom svih dostupnih tehničkih i tehnoloških pomagala i sustava proizvodnje s ciljem povećanja proizvodnje, zaštite prirode i okoliša, smanjenja utjecaja klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju te umrežavanjem svih ključnih dionika ruralnog razvoja i edukacijom o **primjeni digitalnih rješenja s ciljem** unapređenja poljoprivredne proizvodnje i plasmana poljoprivrednih proizvoda **doprinijet će se unapređenju i povećanju konkurentnosti** poljoprivredne proizvodnje kao glavne gospodarske djelatnosti na ruralnom prostoru Županije.

Pametna sela u Županiji

Prošle godine izrađen je i poseban pilot projekt Razvoj pametnih sela u Zagrebačkoj županiji – primjer Općina Rakovec, a u listopadu ove godine Zagrebačka županija je izradila Program razvoja pametnih sela u Zagrebačkoj županiji do 2030. – akcijski plan. Utvrđena je vizija razvoja pametnih sela, s tri strateška cilja, 11 prioriteta te 45 mjera. Vizija pametnih sela u Zagrebačkoj županiji glasi, sažeto, ovako: „Seoska područja i seoske zajednice su proaktivne sredine koje lokalnom inicijativom, održivim korištenjem prirodne i kulturne baštine te primjenom inovacija, suvremenih tehnologija i digitalnih rješenja, podižu kvalitetu života stanovnika i stvaraju privlačna mjesta za rad i život.“ Ta vizija će se ostvariti kroz tri strateška cilja: povećanjem gospodarske aktivnosti kroz stvaranje proizvoda i usluga dodane vrijednosti s naglaskom na primjenu ekoloških načela, visokih tehnologija i digitalnih rješenja; povećanjem razine dostupnosti komunalne, društvene, informatičke i društvene infrastrukture te povećanjem kvalitete života na područjima seoskih naselja i osposobljavanjem ljudi za aktivno sudjelovanje u lokalnom razvoju i primjenu digitalnih tehnologija. Za ostvarenje ove vizije, strateških ciljeva i akcijskog plana koji će nositeljima tih projekata omogućiti provedbu svega toga, Županija će

osigurati nešto više od 34 milijuna kuna. Novac se očekuje iz fondova EU, proračuna Županije, gradova i općina te iz nacionalnih izvora financiranja.

Primjena novih tehnologija (dronova) u poljoprivredi Zagrebačke županije. Foto: Zagrebačka županija

Županijska tehno industrija

Na području Zagrebačke županije, prema opisu djelatnosti kojima se bave, postoji gotovo 500 informatičkih tvrtki. Više od pola ih se bavi računalnim programiranjem i savjetovanjem. Od poznatijih informatičko-komunikacijskih tvrtki tu su Rimac Automobili i Podatkovni centar Križ. Sve tvrtke na području Zagrebačke županije po potrebi surađuju sa Zagrebačkom županijom pri provedbi projekata za koje imaju ekspertizu. S druge strane, Zagrebačka županija prilagođava svoje usluge poduzetnicima kako bi im se olakšalo poslovanje i smanjilo administrativno opterećenje.

Feljton o inicijativama za stvaranje pametnih sela u Hrvatskoj nastao je uz potporu Agencije za elektroničke medije u sklopu projekta financiranja novinarskih istraživanja na teme koje su od javnog interesa.

Zvonko Pavić

Slobodni novinar, profesionalni pripovjedač i pisac raznih tematskih sadržaja, specijaliziran za pisanje o novim tehnologijama i njihovom utjecaju na društvo, industrije, svakodnevni život i rad te poslovanje. Surađivao je i surađuje s raznim medijima, počevši od hrvatskih dnevnih listova, poslovnih tjednika i mjesečnika te lokalnih franšiza časopisa kao što su Reader's Digest i Computerworld te internetskih portala kao što su t-portal i mreza.bug.hr i drugi.

